

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูล จากการสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างข้อมูลและความสอดคล้องภายในของข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในจังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2532 จำนวน 120 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีชุดของข้อกระทงเหมือนกันซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงด้านข้อเท็จจริง 12 ข้อและข้อกระทงด้านความคิดเห็นซึ่งถามเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เหมาะสมกับสังคมอุตสาหกรรมใหม่(นิคส์)จำนวน 38 ข้อ โดยเป็นข้อกระทงที่สื่อความหมายคล้ายคลึงกัน ด้านข้อเท็จจริง 2 คู่ ด้านความคิดเห็น 3 คู่ เพื่อใช้ตรวจสอบความสอดคล้องภายในของข้อมูล การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้การคำนวณหาความถี่ ร้อยละ และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบซี (Z - test) ส่วนการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของข้อมูลใช้การคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที (T - test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลที่ได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอบถามกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า
 - 1.1 ข้อมูลด้านข้อเท็จจริง จากการสอบถามมีความสอดคล้องกันกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
 - 1.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็น จากการสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. ความสอดคล้องภายในของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้วยการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า

2.1 ข้อมูลด้านข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าที่ได้จากการสอบถาม

2.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม

2.3 ข้อมูลทั้งฉบับที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสอดคล้องระหว่างข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลงานวิจัย พบว่า

1.1 ข้อมูลด้านข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีความสอดคล้องกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแจคสันและโรทนี (Jackson and Rothney อ้างถึงในสุภาพร โกเ่งกุล 2524:17) ที่ว่าข้อมูลด้านข้อเท็จจริงผู้ตอบ ให้คำตอบที่คงที่มากกว่าข้อมูลเชิงประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลด้านข้อเท็จจริง เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบทราบอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องใช้การตัดสินใจ ดังนั้นเมื่อเก็บด้วยการสอบถามหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างข้อมูลที่ได้จะสอดคล้องกัน

เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลด้านข้อเท็จจริงเฉพาะที่ตอบ ไม่สอดคล้องกันระหว่างการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไปตรวจสอบกับหลักฐานทางราชการ พบว่าข้อมูลจากการสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตอบไม่ตรงกับหลักฐานทางราชการร้อยละ 2.91 และ 1.26 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อสอบถามถึงสาเหตุที่นักเรียนตอบข้อมูลไม่ตรงกับหลักฐานทางราชการก็พบว่าอาจมีสาเหตุสำคัญ 5 ประการ คือ

1.) นักเรียนอ่านผิด เป็นข้อมูลที่พบในการสอบถาม เช่น ข้อกระทงที่ 3 จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน นักเรียนตอบ 7 คน ซึ่งจากหลักฐานทางราชการพบว่ามี 5 คน เมื่อสอบถามพบว่านักเรียนอ่านว่าจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา

2.) นักเรียนตอบไม่รอบคอบ พบในการสอบถาม เช่น ข้อกระทงที่ 5 ปี พ.ศ. ที่เกิด นักเรียนตอบปี 2532 ซึ่งเป็นปี พ.ศ. ปัจจุบัน

3.) นักเรียนไม่แน่ใจว่าควรจะให้คำตอบอย่างไร เช่น ข้อกระทงที่ 12 อาชีพหลักในครอบครัวของนักเรียน บางครอบครัวมีหลายอาชีพนักเรียนไม่แน่ใจว่าควรจะตอบ

อาชีพใดจึงมักจะมีการซักถามเพิ่มเติมก่อนตัดสินใจตอบซึ่งในแบบสอบถามนักเรียนซักถามไม่ได้

4.) ผู้ให้ข้อมูลคำนวณไม่ถูกต้อง เช่น ข้อกระทงที่ 2 ปัจจุบันนักเรียนมีอายุ.....ปี.....เดือน นักเรียนคำนวณเดือนผิด

5.) นักเรียนอายุไม่กล้าพูดความจริง พบในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เช่น กระทงที่ 6 และข้อกระทงที่ 12 นักเรียนข้อมูลที่มีอาชีพทำนา รับจ้าง จะเลี่ยงไปตอบอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวแทน

1.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็น ที่ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ข้อมูลส่วนมากไม่มีความสอดคล้องซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เป็นไปตามผลงานวิจัยของเซียร์ส (Sears 1965:37) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ซึ่งได้ทำการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากมารดาของเด็กก่อนวัยเรียน 40 คนด้วยการสอบถามและการสัมภาษณ์ทั้งโครงสร้าง ผลปรากฏว่าข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกันนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลด้านความคิดเห็นเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามข่าวสารที่ได้รับ ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของตนเองอยู่เสมอ ความคงที่ในการตอบมีน้อย เป็นผลให้ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างส่วนมากไม่สอดคล้องกัน

จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งตอบการสอบถามไม่สอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างพบว่าความไม่สอดคล้องระหว่างข้อมูลด้านความคิดเห็นที่ได้จากการสอบถามกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างอาจมีสาเหตุที่สำคัญดังนี้

- 1.) นักเรียนให้เพื่อนช่วยทำการสอบถามบางส่วน
- 2.) เพื่อนของนักเรียน ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ในขณะที่นักเรียนทำการสอบถาม
- 3.) นักเรียนตอบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างอย่างไม่รอบคอบ รีบตอบคำถามทันทีในขณะที่ถูกสัมภาษณ์เพราะเกรงใจผู้สัมภาษณ์ที่ต้องรอคอย

2. ความสอดคล้องภายในของข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วยการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผลงานวิจัย พบว่า

2.1 ข้อมูลด้านข้อเท็จจริง การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าการสอบถามซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 และไม่เป็นไปตามความคิดเห็นของ ลิน (Lin 1976 : 221) และชัตติยา กรรณสูตร (ม.ป.ป : 460) ที่ว่าคำถามส่วนตัวที่เป็นข้อเท็จจริงใช้แบบสอบถามจะดีกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตอบแบบสอบถามเป็นการตอบด้วยตนเอง ไม่มีการเขียนชื่อกำกับผู้ตอบอาจไม่ตั้งใจตอบ ทำให้เกิดความไม่สอดคล้อง ดังข้อกระทงที่ 2 ถามว่า ปัจจุบันนักเรียนอายุ.....ปี.....เดือน ซึ่งมี

ความหมายคล้ายคลึงกับข้อกระทงที่ 5 ที่ถามว่านักเรียนเกิดวัน... เดือน... ปี.... นักเรียนตอบในการสอบถามว่าเกิดปี 2532 ซึ่งทำให้ไม่สอดคล้องกับข้อกระทงที่ 2 แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไม่มีคำตอบว่านักเรียนเกิดปี 2532 ซึ่งเป็นปีปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะการสัมภาษณ์นักเรียนจะระมัดระวังในการตอบมากกว่าและผู้สัมภาษณ์สามารถจะตรวจสอบข้อมูลที่อยู่เสมอ อันน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ข้อมูลด้านข้อเท็จจริงในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกิดความสอดคล้องภายในมากกว่าข้อมูลในการสอบถาม

2.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็น การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าการสอบถาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 และเป็นไปตามความคิดเห็นของ เคอร์เรนเจอร์ (Kerlinger 1966 : 475 - 476) และชัตติยา กรรณสูตร(ม.ป.ป : 460) ที่ว่าวิธีสัมภาษณ์เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิด ซึ่งอาจเป็นเพราะการสัมภาษณ์ทำให้ผู้ตอบมีโอกาสซักถามข้อความที่สงสัย ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสถามซ้ำในข้อคำถามที่สังเกตเห็นว่าผู้ตอบอย่างไม่แน่ใจ แต่ไม่เป็นไปตามการวิจัยของอีแรมเลท (Eramlett 1984 : 3615-A) ซึ่งสรุปไว้ว่าการสอบถามใช้คัดเลือกครูเพื่อทำการสัมภาษณ์ได้มีส่วนการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแม้จะมีความเที่ยงตรงก็ไม่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรายงานผลตนเองทั้งนี้เพราะว่าการสัมภาษณ์มีบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อมูลอาจให้ข้อมูลแบบหลีกเลี่ยงโดยจงใจ เมื่อข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับตนเอง (Young 1956 : 208) แต่เนื้อเรื่องที่ถูกวิจัยสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นเรื่องที่ไม่มีผลกระทบกับนักเรียน นั่นคือเป็นข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่นและผู้ตอบไม่ได้รับผลดีผลเสียจากคำตอบนั้น จึงไม่น่าจะมีผลกระทบต่อข้อมูล ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีความสอดคล้องภายในมากกว่า

2.3 ข้อมูลทั้งฉบับ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ความสอดคล้องภายในมากกว่าการสอบถามซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 และเป็นไปตามผลงานวิจัยของแจคสันและโรทนี (Jackson and Rothney อ้างถึงในสุภาพร โกเฮงกุล 2524 : 7) ที่ว่า ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจะสมบูรณ์กว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนซึ่งถูกสัมภาษณ์มีโอกาสซักถามข้อข้องใจได้เนื่องจากแบบสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ต้องพบปะกับนักเรียนโดยตรง เมื่อมีข้อสงสัยนักเรียนสามารถหยุดคุยซักถามได้

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหนึ่งฉบับคำตอบทุกคำตอบเป็นของนักเรียนคนเดียวเท่านั้น ซึ่งในการสอบถามหนึ่งฉบับอาจมีการตอบได้หลายคน โดยผู้ตอบอาจตอบเพียงตอนใดตอนหนึ่งที่เหลือให้ผู้อื่นตอบหรืออาจจะช่วยกันคิดช่วยกันตอบหลาย ๆ คน ทำให้ความคงที่ในการตอบมีน้อย

นอกจากนี้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตบุคลิก ทำทาง
ของนักเรียน ได้ตลอดเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ เมื่อผู้สัมภาษณ์สังเกตพบว่านักเรียนไม่สนใจในคำตอบ
อาจสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อตรวจสอบคำตอบ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีความ
สอดคล้องภายในมากกว่าการสอบถาม

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ในกรณีที่เก็บข้อมูลด้านข้อเท็จจริงจากนักเรียน อาจใช้การสอบถามหรือ
การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างก็ได้ ถ้านักเรียนมีจำนวนมากอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย การใช้
การสอบถามจะสะดวกและประหยัดกว่า แต่ถ้ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนมีปริมาณไม่มากนักควรใช้
การสัมภาษณ์จะให้ความสอดคล้องภายในมากกว่า
2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นจากนักเรียนควรใช้การสัมภาษณ์แบบ
มีโครงสร้างเพราะการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจะให้ความสอดคล้องภายในมากกว่านั่นคือผู้ตอบ
จะให้ข้อมูลคงเส้นคงวามากกว่า อันจะทำให้ผลการวิจัยใกล้เคียงความเป็นจริง แต่ถ้า
กลุ่มตัวอย่างมีปริมาณมากอยู่กันอย่างกระจัดกระจายและผู้เก็บข้อมูลมีงบประมาณน้อยอาจใช้
การสอบถามซึ่งข้อกระหนงในการสอบถามควรตรวจสอบได้ว่าคำตอบใดคงที่คำตอบใดไม่คงที่
ในกรณีที่ผู้ทำการวิจัยมีงบประมาณมากสมควรอย่างยิ่งที่จะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทดลองศึกษาเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วย
การสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้เครื่องมือที่มีรูปแบบคำถามต่างกัน
เช่น แบบเติมคำสั้น ๆ แบบเลือกตอบ แบบมาตราประมาณค่ารูปแบบต่าง ๆ กัน
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสอบถามและ
การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กับข้อมูลประเภทที่มีผลกระทบกับผู้ตอบ หรือข้อมูลที่วัดต่อความรู้สึก
3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสอบถาม และ
การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน เช่น วัย เพศ
สถานภาพทางสังคม อาชีพ ศาสนา เป็นต้น